

Adviesraad Sociaal Domein
Goeree-Overflakkee
Havenweg 5
3244 LK Nieuwe-Tonge
t.a.v. M.C. Buijs-Tanis

Ons kenmerk : Z -18-96660/159910
Behandelaar : J. C. van Nimwegen
Uw kenmerk :
Uw brief : 30 juli 2021
Onderwerp : Reactie op advies
beleidsregel
gebruikelijke hulp
jeugd
één
Bijlage(n) :
Datum : 17 augustus 2021

18 AUG 2021

Geachte mevrouw Buijs-Tanis,

Op 30 juli 2021 is van uw Raad het advies ontvangen inzake de beleidsregel gebruikelijke hulp jeugd gemeente Goeree-Overflakkee. Wij bedanken u voor uw inspanning om in relatief kort tijdsbestek in de zomerperiode een (nieuw) advies uit te brengen. Met deze brief geven wij u onze reactie op uw brief. Uw advies en deze antwoordbrief zijn meegezonden met de stukken ter vaststelling van de beleidsregel door het college van burgemeester en wethouders.

We hebben kennisgenomen van uw advies en commentaar. De grote lijn die u ons meegeeft hebben wij ter harte genomen en dat heeft geleid tot meer samenhang en verduidelijking in de beleidsregel. Niet alle suggesties zijn overgenomen. Bijgaand treft u de definitieve beleidsregel aan zoals die door het college is vastgesteld.

Onderstaand geven wij een reactie.

Op 18 juni 2021 is ons gevraagd te adviseren over de Beleidsregel Gebruikelijke hulp 2021. In augustus 2019 adviseerden we op de eerste versie van deze beleidsregel. Omdat de gemeente wachtte op een uitspraak van de CRVB omtrent de toepassing van gebruikelijke hulp is op ons advies destijds door u niet meer inhoudelijk gereageerd. Voor het uitstel in verband met deze rechterlijke uitspraak in december 2019 hadden we begrip. We vinden het wel jammer dat het vervolgens nog anderhalf jaar heeft geduurd voordat er een aangepaste beleidsregel aan ons voorgelegd is.

Reactie: hier past een kanttekening. De voorgeschiedenis is dat de invoering van de concept beleidsregel die aan uw raad is voorgelegd niet wachtte op een uitspraak van de CvB in december 2019. De uitspraak was er al en dateerde van juli 2019 (CRB 17 juli 2019 18/3757JW) waarin een totaal nieuwe afwegingscomponent werd genoemd waarmee in de concept beleidsregel van toen geen rekening gehouden was. Dit betrof het belang van de ouders om te voorzien in een inkomen met als gevolg daarvan dat er een onderzoek naar de volledige gezinsinkomsten in voorkomende gevallen zou moeten plaatsvinden. Hierbij kon informatie van het NIBUD in het 'persoonlijk budgetadvies' als onderlegger gebruikt worden. Omdat Schulinck toentertijd geen duidelijk antwoord kon geven hoe een inkomenstoets ingebed moest worden in de Verordening en beleidsregel is toen besloten om de beleidsregel niet vast te stellen en af te wachten hoe de werkwijze zou verlopen.

Noodzakelijke beleidsregel

Anders dan in de eerdere versie wordt in de nu voorliggende beleidsregel niet aangegeven waarom het noodzakelijk is om af te bakenen wat gebruikelijke hulp is en wat niet. Integendeel, uit het eerste artikel zou juist opgemaakt kunnen worden dat er nooit sprake kan zijn van gebruikelijke hulp. Dit komt met name door de zin: 'Extra handelingen die hiervoor nodig zijn vallen ook onder de gebruikelijke hulp en worden in principe niet vergoed.' Als dit zo is, zou de beleidsregel hier kunnen eindigen. Wat ons inziens bedoeld wordt te zeggen, is dat alleen onder bepaalde voorwaarden, die in deze beleidsregel beschreven staan, de extra handelingen vergoed worden. Daarnaast is in de huidige versie ook de verhouding tot de Verordening Jeugdhulp niet meer benoemd. Het lijkt ons duidelijker en juist om dit wél te benoemen.

Reactie: in de considerans van het eindconcept wordt aangegeven waarom de beleidsregel nodig is en wordt de relatie gelegd met de Verordening. De zin 'Extra handelingen die hiervoor nodig zijn vallen ook onder de gebruikelijke hulp en worden in principe niet vergoed.' is aangepast.

In artikel 1.2 staat het verschil tussen een langdurende en een kortdurende zorgbehoefte. Graag starten met een zin zoals: 'Bij het vaststellen of iets gebruikelijke hulp is of niet, maken we onderscheid tussen een langdurende en een kortdurende zorgbehoefte.' Het onderscheid is logisch, al is het wellicht goed om uitzonderingen te benoemen. Ouders die bijvoorbeeld geen netwerk hebben of zelf een ernstige beperking hebben, zullen wellicht toch bij een kortdurende intensieve zorgvraag van hun kind hulp nodig hebben.

Reactie: Tekstsuggestie wordt niet overgenomen. Wat uitzonderingen betreft spreekt het voor zich dat de professionele afweging, in samenhang met alle componenten, een absoluut maatwerk traject is. De beleidsregel ondersteunt de professional daarin en geeft allerlei richtlijnen en voorbeelden die te gebruiken zijn. Dit kan ook betekenen dat ouders met een intensieve zorgvraag korter dan drie maanden zouden kunnen worden ondersteund.

Als algemene tip willen we geven dat een leeswijzer aan het begin, waarbij het doel van de beleidsregel en de samenhang tussen de verschillende artikelen wordt benoemd, veel duidelijkheid zou bieden.

Reactie: door aanpassing van de tekst is de opbouw logischer en in een leeswijzer niet strikt noodzakelijk.

Onderzoek naar gebruikelijke hulp, artikel 3

Artikel 3 stelt dat er een onderzoek moet plaatsvinden om vast te stellen of er sprake is van gebruikelijke hulp. Er staat in dit artikel dat onderzocht wordt: 'wat mag redelijkerwijs van de ouders en/of huisgenoot verwacht worden'. Dit vinden we zeer onduidelijk. 'Redelijkerwijs' is geen objectief begrip, maar persoonsafhankelijk. Om positief te kunnen adviseren over deze beleidsregel moet dit aangepast worden, door bijvoorbeeld te verwijzen naar de objectieve beschrijving die het CIZ hanteert. Daarin is per leeftijd aangegeven wat van ouders verwacht kan worden en wat bovengebruikelijke hulp is.

Reactie: de term redelijkerwijs is inderdaad persoonsafhankelijk en past in de aanpak van maatwerk. De objectieve beschrijving is ons inziens opgenomen in de richtlijn gebruikelijke hulp van ouders voor kinderen per levensfase.

Deze richtlijnen zijn aan het einde van het advies wel opgenomen, maar hun status en bedoeling daar wordt niet verduidelijkt.

Reactie: alle richtlijnen zijn een onderdeel van de beleidsregel. De status en bedoeling is wat ons betreft wel duidelijk. Tekstueel is er een logische verband aangebracht.

Wij adviseren daarom deze in een bijlage op te nemen en dit te gebruiken bij het onderzoek zoals bedoeld in artikel 3. Ook het vierde artikel gaat nogmaals in op hoe gebruikelijke hulp wel of niet wordt vastgesteld. De samenhang tussen de verschillende artikelen is echter niet duidelijk en wordt nergens expliciet gemaakt, waardoor je op grond van het ene artikel kunt worden afgewezen, terwijl je er op grond van het andere artikel misschien wel recht op kunt hebben. Vervolgens wordt de vraag gesteld of de ouder in staat is om deze zorg goed te leveren. Goed dat dit ook de aandacht krijgt.

Reactie: artikelen 3 en 4 zijn herschreven en logischer opgebouwd waardoor ons inziens de tegenstrijdigheid er niet meer is. Ook de richtlijn 'gebruikelijke hulp van ouders voor kinderen per levensfase' is verplaatst onder artikel 4 waardoor er een logisch verband ontstaat.

In het geval van meewegen van de financiële status heeft de rechter inmiddels bepaald dat dit niet is toegestaan. Los daarvan is 'financiële situatie' ook een te vage omschrijving, ook dan dienen er objectieve maatstaven aangelegd te worden.

Reactie: in het voorbeeld is de zinsnede het woord financiën geschrapt. Juridisch was dat ook niet mogelijk omdat in de Verordening een financiële afwegingsgrond niet is opgenomen.

In het derde lid van dit artikel wordt gesproken over 'geobjectiveerde beperkingen'. Het is ons niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt.

Reactie: is een algemeen geaccepteerd begrip: betreft medisch objectief vastgestelde beperking.

In het onderzoek kan daarnaast gesproken worden over het beperken van maatschappelijke activiteiten van ouders om de zorgvraag aan te kunnen. We vragen ons af hoe zich dit rijmt met de zorg die er is voor overbelasting van mantelzorgers.

Reactie: dat rijmt ook niet. Het is ook niet de bedoeling bij dreigende overbelasting iets te verlangen van een overbelaste mantelzorger. De kern is: er wordt geen gebruikelijke hulp verwacht totdat deze (dreigende) belasting is opgeheven.

Daarbij wordt altijd gepleit om tijd voor jezelf te hebben, zeker bij langdurige intensieve mantelzorg. Nog afgezien van de vraag wie gaat bepalen wat een goede tijdsindeling voor hen is. Hiermee komt degene die dit onderzoekt wel heel ver in de privésituatie van ouders. Het aanhouden van een objectieve maatstaf (de gebruikelijke hulp zoals omschreven door het CIZ bijvoorbeeld) lijkt ons daarom wenselijk.

In artikel 3 wordt gesproken over redenen waarom geen (volledige) gebruikelijke hulp geleverd kan worden. Eén reden wordt daarbij, helaas net als in de vorige verordening gemist en dat is de zorgzwaarte. Wij pleiten er nadrukkelijk voor om deze expliciet op te nemen. Ouders van een jong kind dat naar verwachting levenslang zware ondersteuning nodig heeft, moeten ook al tijdens de eerste levensjaren deze ondersteuning kunnen krijgen. In artikel 4 lijkt dit wel meegenomen, maar gezien het feit dat de samenhang tussen de verschillende artikelen onduidelijk is en er hier een opsomming wordt gegeven van gronden waarop gebruikelijke hulp wel kan worden toegekend, moet de zorgzwaarte er o.i. hier zeker bij genoemd worden.

Reactie: in artikel 4 zijn aard, frequentie/patroon en tijdsomvang van de zorghandelingen genoemd. Ons inziens vormt dit het totaal beeld van de zorgzwaarte dat door de professional in samenhang wordt afgewogen. Overigens kent de jeugdwet en de toepassing daarvan de term zorgzwaarte, zoals die mogelijk in andere wetgeving is vastgelegd, niet. De kern van de jeugdwet is maatwerk.

In artikel 4 worden een aantal zorghandelingen genoemd als voorbeeld. Deze zijn wat ons betreft onjuist en getuigen van pijnlijk tekort aan inzicht in de problematiek. Verschonen van een baby is bijvoorbeeld inderdaad gebruikelijke hulp, maar een katheterzakje zal ook na de babyleeftijd geleegd moeten worden en kinderen die vanwege hun beperking niet zindelijk worden, zullen nog steeds verschoond moeten worden – dat is géén gebruikelijke hulp. Dat afsluitend wordt geconcludeerd dat de criteria in samenhang worden beoordeeld is een belangrijk uitgangspunt dat we waarderen.

Reactie: de voorbeelden zijn bedoeld te ondersteuning van de professional in afweging. Het voorbeeld illustreert de aard van de zorghandelingen, in de afweging zal dit altijd geconfronteerd worden met de Richtlijnen gebruikelijke hulp van ouders voor kinderen per levensfase. Als bij een kind ouder dan 3 jaar nog steeds een katheterzakje vervangen moet worden, is er geen sprake van een handeling die vergelijkbaar is met het verschonen van luier. Er is dan wel degelijke sprake van bovengebruikelijke hulp. De voorbeeld tekst is aangevuld met: 'Als dat qua leeftijd en frequentie niet het geval is, is er sprake van bovengebruikelijke hulp.'

De zinsnede 'deze zijn wat ons betreft onjuist en getuigen van pijnlijk tekort aan inzicht in de problematiek' wordt door ons niet gedeeld.

Richtlijnen

Er zijn aan het eind van de beleidsregel enkele richtlijnen opgenomen. We gaven al eerder aan dat de richtlijn 'gebruikelijke zorg' duidelijker ingebed dient te worden bij het onderzoek. Het is ons verder niet duidelijk wat de bedoeling is van de 'richtlijnen activiteiten en voorzieningen gebruikelijke en bovengebruikelijke hulp'. Hier worden weer enkele voorbeelden genoemd, waarbij echter steeds geldt dat bij het onderzoek zoals beschreven in eerdere artikelen, gekeken dient te worden naar de complete vraag en belasting. Daardoor kan het zijn dat in bepaalde gevallen wel en in andere geen compensatie voor ziekenhuisritten zal worden gegeven. Ons inziens voegt deze richtlijn dus alleen maar onduidelijkheid toe.

Reactie: de richtlijnen zijn een onlosmakelijk onderdeel van de beleidsregel en ondersteunen de professional bij de afweging. In de beleidsregel zijn drie richtlijnen opgenomen elk met een eigen functie:

1. *Richtlijn gebruikelijke hulp van ouders voor kinderen per levensfase.*
2. *Richtlijn bij (dreigende) overbelasting van ouders.*
3. *Richtlijnen activiteiten en voorzieningen gebruikelijke en bovengebruikelijke hulp.*

Dat richtlijnen onduidelijkheid veroorzaken wordt niet gedeeld.

Dat er aandacht en oog is voor dreigende overbelasting van ouders lijkt ons terecht. Dat een geldelijke waardering overbelasting niet wegneemt, is niet helemaal juist; het kan maken dat een ouder minder kan gaan werken. Niet altijd kunnen ook professionals zorgtaken overnemen: doordat de zorg op lastige tijden geleverd moet worden bijvoorbeeld, of doordat er op ons eiland te weinig (specialistische) zorg beschikbaar is. De alinea over het meten en de symptomen van overbelasting maken wat ons betreft direct duidelijk dat het vasthouden aan objectieve richtlijnen zoals opgesteld door het CIZ een veel eerlijker en objectiever kader geeft; het diagnosticeren van overbelasting kan immers alleen door een specialist gebeuren en niet op basis van een afvinklijstje in een beleidsregel.

Reactie: in de beleidsregel staat overbelasting de zinsnede 'Er bestaat niet één, simpel af te nemen test, die hierover direct uitsluitel geeft'. Het is geenszins de bedoeling dat deze beleidsregel als afvinklijst wordt gehanteerd, maar als hulpmiddel om een goede samenhangende afweging te maken. Dit onderdeel is nog eens specifiek besproken met de uitvoerende specialisten die aangeven op grond van ervaring en kennis voldoende beoordelingsvermogen te hebben om overbelasting te kunnen vaststellen zonder daar een specialist voor te hoeven raadplegen.

Wij stellen dan ook voor deze lijn geheel te verlaten. Dan wordt ook aangesloten bij de praktijk van andere wetten zoals de WLZ, waarbij ouders bevraagd worden waarom zij géén budget voor hun zorgtaken aanvragen – omdat men weet dat ouders het langer kunnen volhouden indien zij door financiële beloning ruimte krijgen om andere – betaalde – taken af te stoten.

Reactie: suggestie wordt niet overgenomen.

Kortom: een heldere definitie van gebruikelijke zorg en een weging van de totale zorgzwaarte door de diverse criteria in hun samenhang te beoordelen lijken ons het juiste instrument om te beoordelen of er sprake is van gebruikelijke dan wel bovengebruikelijke zorg. In de huidige beleidsregel lezen we deze intentie wel tussen de regels door, maar nog onvoldoende duidelijk geformuleerd.

Reactie: ons inziens is er sprake van een heldere definitie en worden alle componenten in samenhang afgewogen. We hopen met uw overgenomen suggesties eea verduidelijkt te hebben.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Goeree-Overflakkee,
secretaris,

W.M. van Esch

burgemeester,

mr. A. Grootenboer-Dubbelman